

การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
EVALUATION OF THE STUDENT CARE SYSTEM PROJECT OF WAT HIN DAT
SCHOOL, KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

ณัฐพล มิตรอารีย์ Nuttaphon Mitari
โรงเรียนวัดหินดาด Wathindad School, Thailand
Corresponding Author E-mail: nuttaphon070707@gmail.com

Article Received: August 12, 2024, Revised: August 23, 2024, Accepted: August 25, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยมีกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างในการวิจัยด้วยการเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 รวมทั้งสิ้น จำนวน 215 คน มีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม 3 ฉบับ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบริบทต่อการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลกระทบของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การประเมิน, โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนประถมศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to present the evaluation of the student care system project of Wat Hin Dat School, Office of the Primary Education Service Area 3, Kanchanaburi. The research sample group was purposively selected, namely, assistant directors of the school, teachers, basic education committees, parents, and students in grades 4-6, totaling 215 people. The instruments used for data collection were 3 questionnaires. Data analysis was performed by finding percentages, means, and standard deviations. The results of the research found that the evaluation results of the student care system project of Wat Hin Dat School, Office of the Primary Education Service Area 3, were at the highest level overall and passed the evaluation criteria. When considering each aspect in order from most to least, the input factors of the student care system project were at the highest level overall; the outputs of

the student care system project were at the highest level overall; the context for the implementation of the student care system project was at the highest level overall; the impacts of the student care system project were at the highest level overall; and the implementation process of the student care system project was at a high level overall.

Keywords: Evaluation, Student Care System Project, Primary School

บทนำ

ด้วยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ทรงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพด้วยการให้การศึกษา เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้และมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนบุคคลและประเทศชาติดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทด้านการศึกษาบางตอนว่า "การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด"ทรงสนับสนุนให้เด็กเยาวชน ตลอดจนราษฎรในชนบทให้มีโอกาสได้รับการศึกษา พร้อมทั้งทรงให้แนวทางในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามาใช้ในการจัดการศึกษา ดังปรากฏในสมุดหมายเหตุรายวันของโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ประเภทสงเคราะห์เด็กยากจน) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

เด็กและเยาวชนเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย หรือมีผู้กล่าวเสมอว่า “เด็กและเยาวชนคืออนาคตของชาติ” ดังนั้น การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 3) จะต้องอาศัยการบริหารจัดการให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องประสานกันอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การทำให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้อยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ด้วยกระบวนการบริหาร จัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพภายใต้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น ปลอดภัย เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา แต่ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการไหลบ่าทางวัฒนธรรม ทำให้พฤติกรรม ความคิดและทัศนคติของเด็กเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในส่วนที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษกับตัวเด็กเอง ซึ่งนับวันจะทวีความซับซ้อนมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของ เด็กและเยาวชนของชาติ ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้กลายเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544) ได้กล่าวว่า นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีแนวโน้มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหามากกว่าบุคคลทั่วไป ถ้าไม่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันจะทำให้เกิดปัญหาได้และหากปล่อยให้มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนก็จะพบสภาพปัญหา ดังที่กรมสุขภาพจิต กล่าวถึงคือ ด้านการเรียนนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่สนใจการเรียน หินเรียน มาโรงเรียนสายประจำ เรียนไม่ทันเพื่อน และด้านพฤติกรรม นักเรียนจะมีพฤติกรรมกระด้างกิริยาผิด ระเบียบ ท่าทางกระด้าง ก้าวร้าว ไม่มีมี

สัมมาคารวะ เปื้อน่าย ปรับตัวเข้ากับครูและเพื่อนไม่ได้ ความสัมพันธ์ กับคนในครอบครัวหรือเพื่อนไม่ดี มีเพื่อนน้อย มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ดิตสารเสพติด มั่วสุมแหล่ง อบายมุข การพัฒนานักเรียนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการ ทางการศึกษา นั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวก ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวไม่เหมาะสม ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหมายจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของเยาวชนให้เติบโต งอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดในมาตรา 6 ว่าแนวทางการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 กำหนดให้จัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ในมาตรา 8 การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และต้องยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ในมาตรา 22 กำหนดว่าการจัดการศึกษายึดผู้เรียน ทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา นั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551) เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการติดเกม ปัญหาการติดโทรศัพท์มือถือ ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้น และรูปแบบการศึกษา (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในปัจจุบัน การสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งปรากฏปัญหาให้เห็นมากมาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด อันนำมาซึ่งปัญหาครอบครัวที่เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด หรืออื่นๆ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานักเรียน ให้เป็นคนดี มีคุณธรรมตามความคาดหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน โดยเฉพาะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้เติบโตงดงามและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกาย และจิตใจเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม การพัฒนานักเรียน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการให้เยาวชน เป็นคนเก่ง คนดี ดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน ได้รับกระบวนการเรียนรู้แล้ว การป้องกันและ การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้ายเกม การพนัน หนีเรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรม เป็นปัญหาสังคมที่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ทุกคน ที่เกี่ยวข้อง ต้องเข้าไปช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาให้มีพฤติกรรมเสี่ยง ซึ่งมาจากปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุข (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551)

การพัฒนาเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจมีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ห่างไกลจากยาเสพติด สื่อลามกอนาจาร เกมออนไลน์และการทะเลาะวิวาท ซึ่งเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่สังคมไม่ยอมรับ ถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ จริงจัง อย่างต่อเนื่อง เหตุนี้ ผู้ประเมินในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนวัดหินดาดตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในโลกยุคไร้พรมแดนและสภาวะวิกฤตต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนและเยาวชนอย่างมาก ตลอดจนตระหนักในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการอบรมสั่งสอนนักเรียนและเยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้เพราะโดยแท้จริงแล้วเด็กแต่ละคนย่อมอยากกระทำตนเป็นคนดี เป็นที่รักใคร่ของพ่อแม่ ของครู และได้รับการยอมรับจากสังคม ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงมีหน้าที่ดูแลช่วยเหลือป้องกันมิให้เด็กกระทำความผิดและส่งเสริมให้เป็นคนดี จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณธรรม มีความรู้เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคมในอนาคต และเพื่อเอื้อผลสู่การพัฒนาในส่วนของการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 และ 2564 ที่ผลสัมฤทธิ์ยังอยู่ในระดับต่ำ ยังต้องได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้นต่อไป (โรงเรียนวัดหินดาด, 2564)

โรงเรียนวัดหินดาด (2564) ดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องมีการคัดกรองนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อรับทราบและแก้ไขปัญหาต่างๆร่วมกับผู้ปกครอง เมื่อพบนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ก็เร่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสภาพจริงและจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ปีการศึกษา 2564 เมื่อพิจารณารายการกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่าผลการทดสอบสูงสุดคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รองลงมา คือกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบพบว่า ปีการศึกษา 2564 ต่ำกว่า ปีการศึกษา 2563 ต่ำลง -1.13 และจากสภาพสังคมในปัจจุบัน มีความ

เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ส่งผลกระทบให้เด็กและเยาวชนที่ไม่สามารถปรับตัวและขาดการดูแลอบรมสั่งสอนจากครอบครัว มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป มีปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนมากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการก่ออาชญากรรม ปัญหาการทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเลียนแบบในทางที่ไม่ดี ปัญหาการละเมิดทางเพศ การคบเพื่อน ติดเกม ขาดเรียนบ่อย ส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจเรียนและมีผลการเรียนต่ำ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นทุกๆ ฝ่ายต้องให้ความสำคัญ และช่วยกันส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะพ่อแม่ และครูประจำชั้น ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด จะต้องให้ความรัก ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2551)

ผู้ประเมินในฐานะผู้บริหารโรงเรียนวัดหินดาดจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนของนักเรียนที่ยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จึงส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูที่ปรึกษาและศิษย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของนโยบายและภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นไปที่การสร้างระบบในการเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ให้ความอบอุ่นไปพร้อมกับการพัฒนาการเรียน และได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงขึ้น และมีพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและความต้องการของโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตและมีพื้นฐานสำหรับการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ผู้ประเมินตระหนักและให้ความสำคัญในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และพัฒนากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้สามารถดำเนินการได้ อย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีกระบวนการที่สามารถส่งเสริมสนับสนุน ป้องกัน แก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมโยงทั้งผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ โดยอาศัยปัจจัยทั้งด้านบุคคล งบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ สภาพแวดล้อม รวมทั้งกระบวนการพัฒนาที่โรงเรียนดำเนินการ เช่น ระบบการคัดกรองนักเรียน การสำรวจนักเรียนรายบุคคล การโฮมรูม การแนะแนว การให้ความช่วยเหลือดูแล แก้ไข ส่งต่อ ติดตามประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีคุณภาพ เติบโต งอกงามพร้อมต่อการศึกษาเพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของชาติต่อไป

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่าโรงเรียนวัดหินดาดจำเป็นต้องจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้หลากหลายและครอบคลุม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผลการทดสอบระดับชาติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ดังนั้น การดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด จึงถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนานักเรียนไปพร้อมกับการเรียนการสอน เพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบระดับชาติที่ดีขึ้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษา และพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนวัดหินดาด และเพื่อช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการและยังเป็นการประเมินเพื่อให้ได้รายละเอียดต่างๆ อันเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการเพื่อเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดกับนักเรียนในโรงเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอน	เนื้อหา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้	การวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 1 เพื่อประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด	1. ด้านบริบทเกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นของโครงการ 2. ด้านบริบทเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของโครงการ 3. ด้านบริบทเกี่ยวกับความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน 2. ครูผู้สอน 11 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษา คน 4. ผู้ปกครองนักเรียน 98 คน รวม 117 คน	แบบสอบถามประมาณค่า สอบถามความคิดเห็นด้านบริบทของโครงการ	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ขั้นตอนที่ 2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด	1. ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับบุคลากร 2. ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับงบประมาณ 3. ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ 4. ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับอาคารสถานที่ 5. ด้านปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับเวลาดำเนินงานตามโครงการ	1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน 2. ครูผู้สอน 11 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษา 7 คน รวม 19 คน	แบบสอบถามประมาณค่าสอบถามความคิดเห็นด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด	1. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงานตามโครงการ 2. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการ คัดกรอง	1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน 2. ครูผู้สอน 11 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษา 7 คน 4. นักเรียน 98 คน 5. ผู้ปกครองนักเรียน 98 คน รวม 215 คน	1. แบบสอบถามประมาณค่าสอบถามความคิดเห็นด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

	4. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียน 5. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 6. ด้านกระบวนการเกี่ยวกับการส่งต่อ			
ขั้นตอนที่ 4 เพื่อประเมินด้านผลผลิตของการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด	1. ด้านผลผลิตเกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน 2. ครูผู้สอน 11 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษา 7 คน 4. ผู้ปกครองนักเรียน 98 คน รวม 117 คน	1. แบบสอบถามประมาณค่า สอบถามด้านผลผลิตของโครงการ	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ขั้นตอนที่ 5 เพื่อประเมินด้านผลกระทบของการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด	1. ด้านผลกระทบและความพึงพอใจผลการดำเนินงาน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด	1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน 2. ครูผู้สอน 11 คน 3. คณะกรรมการสถานศึกษา 7 คน 4. นักเรียน 98 คน 5. ผู้ปกครองนักเรียน 98 คน รวม 215 คน	1. แบบสอบถามความคิดเห็นด้านผลกระทบของโครงการ	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลผลการวิเคราะห์ผลการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด โดยรวมของแต่ละด้าน

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ผลการประเมิน
1.	ด้านบริบท	4.58	0.15	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
2.	ด้านปัจจัยนำเข้า	4.61	0.18	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
3.	ด้านกระบวนการ	4.47	0.08	มาก	ผ่านเกณฑ์
4.	ด้านผลผลิต	4.59	0.13	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
5.	ด้านผลกระทบ	4.55	0.17	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย		4.56	0.14	มากที่สุด	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านผ่านเกณฑ์ประเมิน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า รองลงมาคือด้านผลผลิต ด้านบริบท ด้านผลกระทบ ด้านกระบวนการ ตามลำดับ และมีผลรายละเอียดของแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ผลการประเมินด้านบริบทโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อผ่านเกณฑ์ประเมิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด นักเรียนขาดการดูแลสุขภาพร่างกาย ถูกต้องตามหลักอนามัย เป็นอันดับแรก รองลงมา คือนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวข้องกับบุหรี่ยาเสพติด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือแนวทาง/รูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนสะท้อนแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของโรงเรียน รองลงมาคือ นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีจากสื่อต่างๆ ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อผ่านเกณฑ์ประเมิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือมีการประชุมชี้แจงการดำเนินการ ทำความเข้าใจและแจ้งข้อกำหนดต่างๆอย่างเพียงพอ รองลงมา คือ มีงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงาน ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อผ่านเกณฑ์ประเมิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาของนักเรียน เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชน รองลงมา มีการจัดเก็บข้อมูล เอกสาร ดำเนินการเป็นระบบและให้ผู้เกี่ยวข้องนำมาใช้ร่วมกันได้ ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านผลกระทบโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อผ่านเกณฑ์ประเมิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด นักเรียนมีจิตใจเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ นักเรียนรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และครู อาจารย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนป้องกันตนเองให้ห่างจากสิ่งเสพติดได้ นักเรียนไม่เสเพลสิ่งเสเพลและไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด ตามลำดับ

ผลการประเมินด้านผลกระทบโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ตามความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อผ่าน

เกณฑ์ประเมิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ช่วงระยะเวลาในการดำเนินการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนที่ได้รับการดูแลช่วยเหลือมีพัฒนาการที่ดีขึ้น รองลงมาคือ ความเหมาะสมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่สูงสุดและเมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพพบว่าผลการประเมินสอดคล้องกันแสดงว่าผลผลิตและผลกระทบของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เป็นที่ยอมรับของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการทุกฝ่าย เนื่องจากกิจกรรมการดำเนินงานของโครงการและช่วงเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมกับความพร้อมและทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามโครงการ เนื่องจากผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษามีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องพร้อมกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และใช้โอกาสต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ มีความสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของวชิรวิทย์ จอกแก้ว (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สภาพก่อนการพัฒนาคูที่ปรึกษา ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงาน เมื่อดำเนินการพัฒนาคูที่ปรึกษาโดยการฝึกอบรม การศึกษาเอกสาร และการนิเทศ พบว่าครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบ ครอบคลุม ทำให้รู้จักนักเรียนมากขึ้น การแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา มีความชัดเจน การส่งเสริมให้นักเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม และกิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลายมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรมและไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มีอธิบายดังนี้

1. โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันเป็นโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ปีการศึกษา 2564 เป็นกระบวนการที่ดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนในรูปแบบที่หลากหลาย พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือในการดำเนินงานส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ด้านการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลดำเนินการ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนและประสานความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้กับนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา และแนวทางการป้องกันปัญหา ในปีการศึกษา 2564 โดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาข้อมูล 4 ด้าน ด้านความสามารถทางการเรียนความสามารถอื่นๆ ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ พฤติกรรม ด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การคุ้มครองนักเรียน

1.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การคัดเลือกนักเรียนเพื่อจัดกลุ่ม เช่น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา กลุ่มพิเศษ

1.3 การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง สนับสนุน ให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกคน ให้เท่าเทียมกันทั้งนักเรียนกลุ่มปกติ และกลุ่มเสี่ยง

1.5 การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปยังสถานศึกษาใหม่ หรือไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ได้เปลี่ยนบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

2. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการวัดและประเมินผลที่มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโรงเรียนวัดหินดาดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยใช้การประเมินโครงการรูปแบบประยุกต์ของรูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP) และพร้อมทั้งประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) ได้รูปแบบการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด ซึ่งเป็นการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่

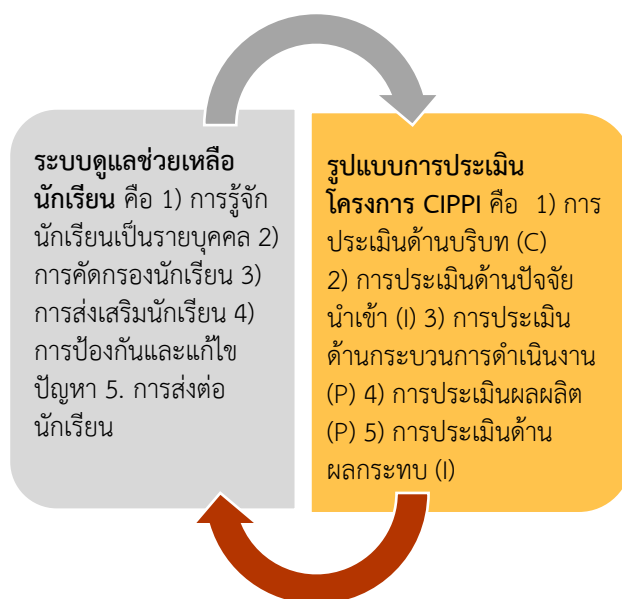
2.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้อง ความต้องการ ความจำเป็น ความเป็นไปได้ และการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด

2.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเกี่ยวกับการนำปัจจัยเข้ามามีใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ด้านอาคารสถานที่ และเวลาในการดำเนินงาน ตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด

2.3 การประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดหินดาด โดยประเมินด้านการวางแผน ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน และด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับ ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ความสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาด

2.5 การประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation : I) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลกระทบ และความพึงพอใจผลการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดหินดาดดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้ครูที่ปรึกษาเห็นความสำคัญของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.2 สถานศึกษาจัดประชุม สัมมนา อบรมให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม
 - 1.3 ควรจัดประชาสัมพันธ์และเชิญชวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มาร่วมโครงการ
 - 1.4 โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณ หรือค่าใช้จ่ายในการไปออกเยี่ยมบ้านนักเรียนและสนับสนุนในการจัดทำเอกสารต่างๆ ให้เหมาะสม
 - 1.5 สถานศึกษาควรจัดหาสื่อ เทคโนโลยีมาจัดระบบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 1.6 สถานศึกษาควรนำผลการประเมินโครงการในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น
 - 1.7 นักเรียนมีความพร้อมที่จะปรับปรุงพัฒนาตนเอง และรู้จักป้องกันตนเองให้ห่างไกลยาเสพติด
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรเลือกใช้รูปแบบการประเมินโครงการในรูปแบบอื่นๆ ที่เหมาะสมมาศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นข้อเท็จจริงประกอบในการประเมินผลโครงการ
 - 2.2 ควรศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้หลักการเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้รับดีเยี่ยม (Best Practice)

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2551). **คู่มือสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). **คู่มือครูที่ปรึกษาแบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพจิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช. (2548). **การวิจัยและพัฒนาเพื่อการปฏิรูปทั้งโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนวัดหินดาด. (2564). **รายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนวัดหินดาด ปีการศึกษา 2564**. กาญจนบุรี: โรงเรียนวัดหินดาด.
- วชิรวิทย์ จอกแก้ว. (2554). **สภาพปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิด และทิศทางการดำเนินงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปี 2562**. แหล่งที่มา <https://cmi4.go.th/group/promotion/?cat=9>. สืบค้นเมื่อ 20 ม.ค. 2563.
- Bass, B. M. (1985). **Leadership and performance beyond expectations**. New York: Free Press.
- Cronbach, Lee J. (1971). **Essentials of psychological testing**. 4th ed. New York: Harper & Row.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. In Reading in Attitude Theory and Measurement. Fishbein, Martin, Ed. New York: Wiley & Son.